

บทนำ

ปลาไหลนา Swamp eel, *Monopterus albus* Zuiew (1973) (รูปที่ 1) เป็นปลาน้ำจืดชนิดหนึ่งที่แพร่กระจายอยู่หลายทวีปทั้งอเมริกา ยุโรปและเอเชีย (Collin *et al.*, 2002; Chen *et al.*, 2003) มีคุณค่าทางอาหารสูง (Vishwanatha, *et al.*, 1998) จึงมีการบริโภคกันมากและยังเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งภายในและภายนอกประเทศ ประชากรจึงมีความสนใจที่จะทำการเพาะเลี้ยงปลาไหลนาเพื่อจำหน่ายเป็นปลาเนื้อ เพราะมีรสชาติอร่อย สามารถนำมาทำเป็นอาหารได้หลายชนิด ปัจจุบันปลาไหลนาเริ่มลดน้อยลง เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในธรรมชาติ จึงส่งผลกระทบต่อการอยู่อาศัยของปลา ปัจจุบันมีความสนใจและต้องการปลาไหลนาเพื่อทดแทนปลาไหลทะเล และหามาบริโภคได้ยากและมีราคาแพงอีกด้วย (ศุภชัย, 2545)

ดังนั้นการเพาะเลี้ยงปลาไหลนาจะขยายในเชิงธุรกิจให้มีการผลิตปลาเนื้อมากตามจำนวนความต้องการของตลาดได้ จำเป็นที่จะต้องผลิตลูกพันธุ์ปลาให้ได้ ขนาด จำนวนและเวลาตามความต้องการของเกษตรกรที่จะทำการเลี้ยงปลาเนื้อ ซึ่งปัญหาผลผลิตลูกพันธุ์ปลาดังกล่าวที่จะนำไปเลี้ยงเป็นปลาเนื้อให้ได้ขนาดและจำนวนตามความต้องการ จำเป็นที่จะต้องทำการผลิตลูกพันธุ์ปลาโดยการผสมพันธุ์เลียนแบบธรรมชาติ ความรู้พื้นฐานในการจัดการเพาะขยายพันธุ์และการอนุบาลลูกปลาในโรงเพาะฟัก สิ่งที่สำคัญอันได้แก่ ปริมาณความดกของไข่, ความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักตัวกับอวัยวะสืบพันธุ์, การยุบตัวของไข่แดง, การพัฒนาการเปิดปากและระบบทางเดินอาหาร, การเริ่มกินอาหาร, ประเภทของอาหารในแต่ละระยะของการเจริญเติบโต และการอดอาหารจนตาย (Kosutaruk and Watanabe, 1984) จึงควรมีการศึกษาความรู้พื้นฐานในการจัดการเพาะขยายพันธุ์และการอนุบาลลูกปลาไหลนาในโรงเพาะฟักเพื่อจะได้นำวิชาการไปพัฒนาในการผลิตลูกพันธุ์ปลาที่มีคุณภาพและให้มีอัตราการรอดที่สูงต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อการศึกษาปริมาณความดกของไข่ในรอบปี
2. เพื่อการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างน้ำหนักร่างกายกับอวัยวะสืบพันธุ์ในรอบปี
3. เพื่อการศึกษาการยุบตัวของไข่แดง
4. เพื่อการศึกษาการพัฒนาการเปิดปากและระบบทางเดินอาหาร
5. เพื่อการศึกษาการเริ่มกินอาหาร
6. เพื่อศึกษาความสามารถในการอดอาหารของลูกปลาหลังจากที่ฟักออกเป็นตัว
7. เพื่อศึกษาประเภทของอาหารในการอนุบาลลูกปลาในแต่ละระยะของการเจริญเติบโต